

ผลของการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาต่อความกลัวของเด็ก
วัยก่อนเรียนขณะได้รับสารนำทางตลอดเคื่อดำ

ดาราวรรณ ภู่อึ้ง

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2553

600252026

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ผลของการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาต่อความกลัวของเด็ก
วัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ

ดราวรรณ ภูเพ็ง

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

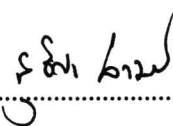
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2553

ผลของการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาต่อความกลัวของเด็ก
วัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ

คาราวรรณ ภูเพ็ง

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สุธิศา ลำมช้าง

 กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพรรณ กันธวัง

 กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชวพรรณ จันทรประสิทธิ์

 กรรมการ
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์ปัญญา กุลพงษ์

26 กุมภาพันธ์ 2553

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์สุธิศา ล่ามช้าง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา เลี้ยววิริยะกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัสศรี เ็นบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ในทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจ เอาใจใส่แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณา ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งแนวคิดต่างๆ อันเป็นพื้นฐานความรู้ ที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุโขทัยและโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย ที่กรุณา ให้รวบรวมข้อมูล ตลอดจนหัวหน้าพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมและบุคลากรทางการแพทย์ ทั้งของโรงพยาบาลสุโขทัยและโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัยที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้ป่วยเด็กและผู้ปกครอง ทุกท่านที่มีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัวสำหรับความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่ดีเสมอมา และขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท เพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ร่วมเป็นกำลังใจและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ดราวรรณ ภูเพ็ง

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาต่อความกลัวของเด็ก
วัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ

ผู้เขียน นางสาวดาราวรรณ ภูเพ็ง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุธิศา	ล่ามช้าง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา	เลี้ยววิริยะกิจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

247284

การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำเป็นหัตถการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดแก่เด็กวัยก่อนเรียน ทำให้ผู้ป่วยเด็กเกิดความกลัวและไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา การวิจัยถึงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาต่อความกลัวของเด็กวัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กวัยก่อนเรียนอายุ 4-6 ปี ที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ขณะเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลสุโขทัยและโรงพยาบาลศรีสวรรค์สุโขทัย ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2552 จำนวน 60 ราย โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการจับสลากอย่างง่าย กลุ่มละ 30 ราย ให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะใกล้เคียงกันในด้านเพศ อายุ และประสบการณ์การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ กลุ่มทดลอง คือ กลุ่มที่ได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดาหรือมารดา กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบแผนการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดา วิถีทัศน์สำหรับการเตรียมบิดามารดา แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความกลัวรูปแท่งแก้ว และแบบสังเกตพฤติกรรมความกลัว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที ชนิด 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางเมื่อมีการวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภายหลังการทดลองเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยของความกลัวน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

2. ภายหลังการทดลองเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดา มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความกลัวน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. ภายหลังได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดามีคะแนนเฉลี่ยความกลัว น้อยกว่าก่อนได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดา มารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดาสามารถนำไปใช้ลดความกลัวการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำของเด็กวัยก่อนเรียนได้ จึงควรนำแบบแผนนี้ไปใช้กับเด็กกลุ่มดังกล่าว

Thesis Title Effect of Distraction by Parents on Fear Among Preschoolers Receiving Intravenous Fluid Infusion

Author Miss Darawan Poopeng

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Suthisa	Lamchang	Chairperson
Assistant Professor Nunta	Leoviriyakit	Member

ABSTRACT

247284

Intravenous fluid infusion is a painful procedure for preschoolers. This procedure can cause fear and uncooperation. The purpose of this quasi-experimental research was to investigate effect of distraction by parents on fear among preschoolers receiving intravenous fluid infusion. The study sample consisted of 60 preschool children aged between 4 and 6 years old, who were receiving intravenous fluid at the Pediatric Department in Sukhothai hospital and Srisangwornasukhothai hospital during December 2008 to June 2009. A simple random sampling technique was employed to assign the subjects into either experimental or control groups, consisting of 30 subjects in each group. Both groups were similar in gender, age and experience in receiving intravenous fluid infusion. The experimental group received the distraction by a parent while the control group received routine nursing care. The research instruments consisted of the distraction plan for parents, distraction video for preparing parents, the Glasses Fear Scale, and Fear Behavior Observing Scale. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test for independent samples and two – way repeated measure ANOVA.

The result revealed that:

1. After the experiment, the preschool children group who received the distraction by parent had significantly lower mean fear score than the control group who received routine nursing care ($p < .001$).

2. After the experiment, the preschool children group who received the distraction by parent had significantly lower mean score of fear behavior than the control group who received routine nursing care ($p < .001$).

3. After receiving the distraction by parent, the preschool children group had significantly lower mean fear score than that before receiving the distraction by parent ($p < .001$).

The findings of this study suggest that the distraction by parents could reduce preschoolers fear of intravenous fluid infusion procedure. Therefore, this intervention should be used to release fear in preschoolers.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับความกลัว	8
ความกลัวของเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ	17
การเบี่ยงเบนความสนใจโดยผู้ปกครอง	19
กรอบแนวคิดในการวิจัย	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	33
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	34
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การอภิปรายผล	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	50
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	51
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	52
เอกสารอ้างอิง	53
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย	61
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	66
ภาคผนวก ค การคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index)	74
ภาคผนวก ง เอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	75
ภาคผนวก จ เอกสารรับรองโครงการวิจัย	84
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	85
ประวัติผู้เขียน	86

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามอายุ เพศ ประเภทของความเจ็บป่วย ประสบการณ์การเข้ารักษาในโรงพยาบาล ประสบการณ์การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ	39
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามอายุของบิดา มารดา การศึกษา การดูแลของบิดา มารดาขณะที่เด็กได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ และประสบการณ์ในการดูแลเด็กที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ	41
3	เปรียบเทียบคะแนนความกลัวการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำของเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดากับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ	42
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความกลัวของเด็กวัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ระยะก่อนแทงเข็ม ระยะแทงเข็ม และระยะหลังแทงเข็ม ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดา และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ	43
5	เปรียบเทียบคะแนนความกลัวของเด็กวัยก่อนเรียนขณะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ระหว่างก่อนและภายหลังได้รับการเบี่ยงเบนความสนใจโดยบิดามารดา	45

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กลไกการเกิดความกลัว (the fear cycle)	10
2	แบบประเมินความกลัวรูปแท่งแก้ว (Glasses Fear Scale)	32